

વિદ્યાઽમૃતમશ્નુત ।

દશની પડતી

યાને વિદ્યાનો પોકાર.

પ્રયોગક મણિશંકર દલપતરામ અધ્વર્યુ.

૨ માણના ૧૧ ૧૧મા મુ. હાકાર.

પ્રકાશક :-

પદેશક દવે પ્રાણશંકર કેમીયાશંકર આપટીયા.

૨. નામનું ૧૧ ૧૧ ન ૧૦ ૧૧ ૧૧ અમદાવાદ.

ક્રીંમત ૦-૨-૦

૨૦૪૮૨

આવૃત્તિ ૧ લી

પ્રત ૨૦૦૦

મતે ૧૯૨૩

સં. ૧૯૫૯

વિદ્યાપીઠ

ગાંધીનગર

૧૦.૪.૫૯

શિક્ષા.

૭-૧૭

દશાંશ હરીનો ભાગ ન ખરચે સીધો રહીને,
 સહસ્રગણું લઈ જાય હૃદયં અગ્નિ થઈને.
 કાં તો મૂકે રોગ વેદ થઈ, વિકુલ અ.વે,
 ધરી તસ્કરનું રૂપ શામળો સાંટી જાવે.
 શાહ થઈ ધાલશે નાણું, ઢાંગે ધુતવા મંડશે,
 કહે વદ્ધભ મુઠશે નહિ, કાં રાજ થઈ ડંડશે.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાક ૧૦૪૮-૧ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ દેશની પાલી

વિષય ૪ - ૧

વિદ્યાયાઽમૃતમશ્રુતે ।

દેશની પડતી

યાને

વિદ્યાનો પોકાર.

પ્રભુએ જો તને આખું અમોને દાન દેતો જા,
સ્વજન અજ્ઞાની અંધુની અરે આસીમ દેતો જા.
વીકારથી ભરી દુનીયાં રૂપી સહરા તણા રણમાં,
વહે પરમાર્થનું વારી ભરી ખ્યાલી તું પીતો જા. પ્રભુ
અરે સંસાર અરણ્યવ્યા અતી મસ્તાન તોફાને,
અખાવતની તરે હોડી ધરી ધનવાન તરતો જા. પ્રભુ
હજારો રૂપીઆ ભાઈ મજામાં તું ઉડાવે છે,
લખ્યું જો કીસ્મતે તારા અરે કંઈ ધર્મ કરતો જા. પ્રભુ
કરી દરબારમાં જાવા મુસાફીર છે મજલ મોટી,
ભલા સત કર્મનું ભાથું અરે એ ભાઈ ભરતો જા. પ્રભુ
અમોને જે અપાસે તે વવાસે ધર્મના ક્ષેત્રે,
મહે આ પુન્યનું ટાણું અહારનેહે ઉજવતો જા. પ્રભુ

ઉઠે વીરાઓ વારે ધાઓ હિંદુ મુસલમાન,
વિદ્યા વિના આ જગમા કોઈ જાણે તે હેવાન
કેલવણી વીણુ અથડાતા એ દુખ મહી કુટાતા,
છ ચોકમાં લુટાતારે ઓ હિંદુ મુસલમાન. ઉઠે!

છે જ્ઞાન વીના અંધારું જીવન લાગે અકારું.
લુણ કરતો લાગે ખારું એ હિંદુ મુસલમાન. ઉઠે!

કોઈ લેણુ દેણુમાં ગુદે કોઈ સ્વાર્થ કદી નવ ચુકે.
મરજી માફક તે ધુંદેરે ઓ હિંદુ મુસલમાન. ઉઠે!

વીદ્યાદાન છે ઉપકારી એ દેશ તણું હીતકારી,
દો દાન સઉ નરનારીરે ઓ હિંદુ મુસલમાન. ઉઠે!

દુખી બ્રાતને ખચાવે અક્ષર હીંણુ ધાઓ,
દયાળુ દયા દરસાવેરે હિંદુ મુસલમાન. ઉઠે!

પાઈ પાઈ કરીને આપે તમ બ્રાત તણું દુખ કાપે,
વીદ્યા તણું દાન આપેરે ઓ હિંદુ મુસલમાન. ઉઠે!

આ જમાનો અંધ કેવો કોણે તે દરકાર છે.
સ્વાર્થના સૌ શોખ માંહી કોણે તે દરકાર છે.
છુટે ના એક પાઈ ખાપુ ધર્મની બીક્ષા મહી.
ખાદશાહી ખીલ થાએ શોખના ખર્ચા મહી.
વ્યર્થ ખર્ચ થાય છે ને ચોર લૂંટી જાય છે.
આગ લાગે તો પછીથી જીવડો મુંઝાય છે.

તે સમે કેા આંખ ચોળી હે પ્રભુ હું શું કરૂં.
 સમય આવે શીર પરે ત્યારે પ્રભુ હું શું કરૂં.
 માટે વીરલા જાગજો ને ચેતજો સૌ આજથી.
 ભુખે બ્રાતા છે ખીચારા ના ડરો એ કાજથી.
 ધર્મની જ્યાં વાત થાતી તો પછી ચેષ્ટા કરે.
 મર્યાદા મુકે માનવી તો શ્વાન સમ ઉદર ભરે.
 નાટક સીનેમા સ્થાનમાં રીઝવડ ટીકીટ લેવાય છે.
 સીઝર અને જીનતાનમાં પૈસા તમારા જાય છે.
 આદેશની ખરબાદી શાંતી વિદ્યા નિષ્ણાજ જણાય છે.
 દાન ઉત્તમ કાર્યમાં હા જીવડાંતા જાય છે.
 બીખ માણું દેશ માટે બીખ મારી આપજો.
 દેશના જાણક કાજે દુઃખ દીલથી કાપજો,
 જીન્દગીનું દાન વીર બીખ આજે માણું છું.
 રક્ષણ કરોને હે કૃપાળુ કે' મનું પાય લાણું છું.

રાગ-શુ' કહુ કથની મારી રાજ—

વિદ્યા વિણ અંધારૂં આ.....જ વિદ્યા વિણ અંધારૂં
 જીવન લાગે અંધારૂં આ.....જ વિદ્યા વિણ
 જીવન જ્યોતિ વિદ્યા ભાસે પ્રકાશથી શૌ નાસે,
 સુંદર દેહમાં વિદ્યા વિના હરહમ દુખથી ત્રાસે આ....જ વિદ્યા
 સુખ દુઃખની એ ગરજ સારે જ્ઞાન થકી સમજાયે,
 વાંચન હોય જો જીવનમાં સફળ જીન્દગી થાયે આ....જ વિદ્યા

રહ્યયલુ વિદ્યા થકીથી ખુદશા પટ દેખાયે,
 પ્રપંચી પડદા નાશ પામતા અધોગતિ દુર થાયે આ....જ વિદ્યા
 વિદ્યા થકીથી સાડું નરસુ જ્ઞાન થકી તો પીછાણે,
 માનાપમાન પણ વિદ્યામાંહી સહગુણી તે ટાણે આ....જ વિદ્યા
 અંસાર મહીં ગૃહસ્થાશ્રમને કંટક રૂપી સીડી
 જ્ઞાન હોય તો કંટક ટાળી પામે સ્વર્ગની સીડી આ....જ વિદ્યા
 ધર્મ, અર્થ, ને મોક્ષ ત્રિપૂટી સાધન વિદ્યા જણાયે,
 ધંધા વ્યાપાર નોકરી સ. વિજયવંત તે થાયે આ....જ વિદ્યા
 વિદ્યા વિના વાંચન વિના કંઈક જ્ઞાન તો જના,
 આપધમાંહી વાંચન વીના ઝેર હળાહળ પાતા આ....જ વિદ્યા
 કંઈક ણિચારા ખુવાર થાતા બહારે દયાળુ ચઢશે,
 અભણુ ભમતા આજ દેશમાં દાન યજ્ઞમાં પડશે. આ....જ વિદ્યા
 હાય દશા શું દેશની માંહી અભણુ ભમતા ઝાઝા,
 શ્રીમંતો શાણુ સમજે કાંઈ આ શું તમારી માઝા આ...જ વિદ્યા
 અક્ષર શુન્યમય જીવન ગાળે કે:પ તમે ના કરશો,
 ઉઠો દયાળુ વિદ્યા માગે મનુ વદે દુઃખ હરશે આજ.... વિદ્યા

રાગ-સરકરોશીકી તમન્ના—

દાન માંહી દાન ઉત્તમ દાન વિદ્યા જાણુજે,
 જીવનભર હોલત મળતી દાન વિદ્યા આપજે.
 અન્નની તૃપ્તિ જણાતી બુખ છે એક દીનની,
 પેટ ખાલી જે પડે તો ભીખ પાછી દીનની.

પણ ભુખ ભાગે જીન્દગીની જે હશે વિદ્યા કદી,
 વિદ્યા થકી કંઈ નોકરીમાં જાય દીન તે સુખથી.
 નોકરીને લાત મારે જે કદી વ્યાપારથી,
 વિદ્યા હશે તો નર જણાયે સુખી છે અવતારથી.
 ગરીબના જીવંત કાળે દાન વિદ્યા પાથરો,
 શુદ્ધ સાચી લક્ષ્મીની શૂભ કીર્તી આદરો.
 વિદ્યા વિનનો દેશ જેનો મૂર્ખવત્ છે માનવી,
 અજ્ઞાનતા મય દેશમાંહી લક્ષ્મી શા કામની.
 એકની તિજોરી તર તો સો ભૂખે ભમતા ભમે,
 અન્યાય દીસે દેશમાં અં ઇશને તો શું ગમે.
 જડ સુ જણાતો દેશ આજે વિદ્યા વિણ જડ સુ ધણા,
 વશુવત્ અછલ વાપરો અછલ વિનાના છે ધણા.
 દુધ પૂરી ખાઈને સૌ સાહયળી હો જે કદી.
 ગાડી મોટર ખાગમાંહી સેલ મારો જે કદી
 લક્ષ્મી આપી ઇશ્વરે તો ન્યાયથી તો વાપરો,
 મનું વહે છે શેઠજી આ દાનમાં તમ કર ધરો.

રાગ-ગઝલમાં—

સૂણોને શેઠજી શાણા તમારા દેશની માંહી,
 ભટકાતા ને રંવડતા છે તમારા દેશની માંહી.
 પીડાતા કંઈક ખીયારા કુટાતા તે દિસે આજે,
 ખચાવો રે દયાળુ કે તમારા દેશની માંહી.

જીવન વૃથા થતું જાણે ખરેખર વિદ્યા વિણ જગમાં,
 લૂંટાતા એ અભણ આજે તમારા દેશની માંડી.
 જગતમાં જ્ઞાનથી આજે ખરેખર તે પૂજાયે છે,
 અભણ દીસે અતિ ઝાઝા તમારા દેશની માંડી.
 હશે મિલકત તમારી જો ચડો વિદ્યા તણી બંધારે,
 જીવન આશીષ લેવાને તમારા દેશની માંડી.
 દીસે દાન સૌ જગમાં થયા છે પેટને માટે,
 મુશીબત આજ વિદ્યામાં તમારા દેશની માંડી.
 વિના અક્ષરના જગમાં હશે કે દેશમાં જાણે,
 નથી તે દેશ આખાદી તમારા દેશની માંડી.
 હશે નરનારીમાં વિદ્યા હશે અછલમાં પુરા,
 થશે હુન્નરમાં શૂરા તમારા દેશની માંડી.
 પ્રભુને જાણવા કાળે વળી સ્વધર્મને કાળે,
 સંકેરો જ્યોતિ વિદ્યાની તમારા દેશની માંડી.
 સંસારે સુખ સાચું છે હશે વિદ્યા કંઈ જરીરે
 મનુ કહે અન્ય અંધારું તમારા દેશની માંડી.

રાગ-ભલેને કીધા ગીરફતાર—

અરે ઓ આર્યતણા સંતાન,

વિચારો હિંદ મુસલમાન.

દેશ તમારો દુઃખી જીઓ દુખિયા સૌ લોકો,

ગરીબ પ્રિયારા અભણ જીઓને પાડે દુઃખની પોકો;

દો વિદ્યા તણું કે દાન અરે એ આર્ય તણા સંતાન.
 જુદિમ એવા દેશની માંહી લાઈલાઈમાં થાતા,
 પેટની ખાતર ધંધા માટે છ ચોઠમાં છુંદાતા;
 ખચાવો એવાને શ્રીમાન અરે એ આર્ય તણા સંતાન.
 અલણ વર્ગમાં જુઓ ભણેલા કેવા કૃત્યમાં ફાવે,
 ગુપ્ત ખાટકી ઉંચ કુળના દયા હીલ નવ લાવે;
 આપો આપો વિદ્યા જ્ઞાન અરે એ ભારતના સંતાન.
 દોડું ગણવું વ્યાજજ ગણવું નકમ વધારે ચડતી,
 હીસાખોની હોળી કરતા રાંક ગર્દન છુરી ફરતી;
 સમજે અલણને હેવાન અરે એ આર્ય તણા સંતાન.
 ધર્મના સોગર ખાઈને અતિશે ધર્મ પડયું ખિસ્સામાં,
 ધર્મની ઢાંડી ધર્મનાં તોલ સૌ છે પ્રપંચી કીસ્સામાં;
 છે કંમલ એવા હેવાન અરે એ આર્ય તણા સંતાન.
 ગરીબ ખિચારા અલણ મરેલા મુડદાહસમ સૌ જાણે,
 મુડદા પર ખેસી ખાનારા કેમ પચશે તે જાણે,
 દો વિદ્યા જીવતદાન અરે એ ભારતના સંતાન.
 ભારત માતાના સંતાનો લાઈ લાઈમાં લૂટે,
 પ્રભુ ફરખારે રંક રાય પાણુ ના કદી તે છુટે;
 સમજો સમજો અછલવાન અરે એ આર્ય તણા સંતાન.
 ભણુતર ભણાવો વિદ્યા આપી વિરલા થઈને જાગે,
 એ વિદ્યાથી બળ બુદ્ધિ છે પાચે સઘળા લાગે;
 બનાવો વિદ્યાથી ગુણવાન અરે એ આર્ય તણા સંતાન.

સરસ્વતીના યાચક બનશે શૂલ સ્વદેશ જણાયે,
પારસ મણીના સ્પર્શ થકી તો લોહ કંચન થાયેઃ
માગે આજ મનુ એ દાન અરે એ આર્ય તણા સંતાન.

દેશને આળાદ કરશે દાન વિદ્યા આપજો.
દુખીઃયાના દુખ ટાળો દાન વિદ્યા આપજો.
બરબાદી થાતી દેશનીને બરબાદી થાતી ધર્મની,
બરબાદ સંસાર થાય છે દાન વિદ્યા આપજો.
દેશના શ્રીમંત સાચા આજ ઉંઘે ઘેણમાં.
કુંભ નિંદ્રાને તણ સૌ દાન વિદ્યા આપજો,
મોટર અને ગાડી તમારી સાહયણી એ સ્વાર્થની.
કુર થઈને ના કરોરે દાન વિદ્યા આપજો.
શ્રીમંત થાતા એ ગરીબથી એ મજુરો રે બન્યા.
ઢરકાર રાખો દીલમાંહી દાન વિદ્યા આપજો.
ઈન્સાફ સાચો ઇશનો સૌ જીવ ત્યાં સરખા ગણ્યા.
તુરંછ કોઈ ના ગણોરે દાન વિદ્યા આપજો.
તર તિજોરી થાય છે છે તર ઉઢર તો જણાય છે
કરરર બિચાર રાંક બાજે દાન વિદ્યા આપજો.
દુધ પુરી શાક સાથે વાળુ પ્યારારે કરો.
ભુખે ભમતા બ્રાત આજે દાન વિદ્યા આપજો.
એક શ્રીમંત સૌ ભીખારી આજ ભારત દેશમાં.
પક્ષપાતિ ના બનોરે દાન વિદ્યા આપજો.

રાગ-બહાલા વેગે આવોરે—

અંધારાનો દીવોરે, જીવનનો દીવોરે,

આપો કોઈ વીરલા હોજી.

નહીં આપો તો થાસે હિંદમાં હત્યાચારરે,

અંધારાનો દીવોરે જીવનનો દીવોરે.....આપો

સાખી

જગતમાંહી જન્મિયા કૃષ્ણચંદ્ર ભગવાન,

તે પણ દીવા કારણે ગયા લેવાને દાન.

જ્યોતિ તો ઝળકાવોરે, અંધારાનો દીવોરે....આપો

સાખી

એ દીવાને કારણે સુદામાની સાથ,

કાષ્ટ કાપવા વન મહીં ભીડી જેણે બાથ.

દેહનો એ દીવોરે, સૃષ્ટીનો એ દેવોરે....આપો

સાખી

પતંગ થઈને દોડતા, એ દીવાને કાજ,

એ દીપકના પ્રભાવથી બન્યા માહા યોગીરાજ.

શશી સમ દીવોરે રવિ સમ દીવોરે....આપો

સાખી

ભવ્ય ભુવન જો હોય તો દીપક વિણ છે ક્યામ,

દીપકથી એ મહેલમાં આનંદ સ્વર્ગ સમાન.

આપો આપો દીવોરે, લાવો દીવોરે.

આપો કોઈ વિરલા હોજી.

સાખી

ચાર દીવસની ચાંદની, ઘોર અંધારી રાત,
દીવો દીલમાં હોય તો જાણે દીન પ્રભાત.

હયા દીલ લાવોરે દીવો તો પ્રગટાવોરે.

આપો કોઈ વીરલા હોજી.

સાખી

રજની કેરા રાજમાં જો દીપકે માહારાજ

રજનીમાં પણ નાસતા દીપક સૌના તાજ.

દુઃખ સૌ હરશે રે હૃદય સૌના ઠરશેરે,

આપો કોઈ વીરલા હોજી.

સાખી

દુઃખ મય સિન્ધુ મહી સુકાન જાણો દાન,

સુકાનીથી સૌ જીતશે આપો અમ્મર દાન.

ક્ષણે ક્ષણે માગેરે મનુ પાય લાગેરે,

આપો કોઈ વીરલા હોજી.

રાગ-ગઝલમાં—

જગતમાં જન્મિને આજે બચાવો દેશ હિન્દુસ્થાન.

ખરેખર ખાખ થઈ ખ્યાતિ બચાવો દેશ હિન્દુસ્થાન.

હતા જે વીર સંતાનો હતા માહા રાની ભુમિમાં,

હજીતા આજ બન્ધુઓ બચાવો દેશ હિન્દુસ્થાન.

હતા હુન્નર અધિક પૂર્વે પ્રકાશ્યા જ્ઞાનથી જગમાં,
 છવાયા આજ સંતાનો બચાવો દેશ હિન્દુસ્થાન.
 હતુ ગૌરવ ગુણવંતા, હતા બુદ્ધિ થકી ભરપુર,
 કળાથી સૌ હતા નિપૂણ બચાવો દેશ હિન્દુસ્થાન.
 ગણાતા કોટી ત્રીસ આજે અવિદ્યા આંક છે ભારી,
 અવિદ્યાથી થશે હાની બચાવો દેશ હિન્દુસ્થાન.
 હશે વિદ્યા થશે જ્ઞાની પછીથી ચક્ર પાણુ ખલે,
 નજરથી સઝા નિકાળે છે બચાવો દેશ હિન્દુસ્થાન.
 બનાવો ના અરે અંધા તમારા દેશના બાળક,
 લૂટાતા ને છૂંદાતા છે બચાવો દેશ હિન્દુસ્થાન.
 ગણાતી શ્વાનમય જીન્દગી પોકારો કણું કંઈ ધરજે,
 લૂટાતી લાજ ભારતની બચાવો દેશ હિન્દુસ્થાન.
 ખરેખર પેટને માટે અવિદ્યાથી ઘણા જગમાં,
 શિયળભંગી થતા ભાસે બચાવો દેશ હિન્દુસ્થાન.
 હશે અજ્ઞાન કે જગમાં ખરેખર મુખમય ભાસે,
 નજર નાંખી મનુ ચાચે બચાવો દેશ હિન્દુસ્થાન.

રાગ-સવૈયામાં—

અન્ય દેશની ચડતી જુઓ અમેરીકનને જાપાન,
 કળા મહી ભરપૂર જણાયે પડતીમાં છે હિન્દુસ્થાન.
 દુનિયા માંહી ગરીબ ગણાતા બુખ તેની સાથી ભાગી,
 શ્રીમંતોયે હામજ નાંખ્યાં વિદ્યા તણી લગની લાગી;

તેવીજ રીતે ભારત ખ્યારા સમજે હિન્દ તણા સંતાન;
 કળામહી ભરપૂર જણાયે પડતીમાં છે હિન્દુસ્થાન.
 ઈંગલંડ, જર્મન અન્ય દેશના સ્ત્રી પુરૂષો બુદ્ધિવાન,
 સંપીલા એ આજે જુઓ વિદ્યા થકી છે તે ગુણવાન;
 જાત જાતના હુન્નર કરતા યુવક બાળકને અભિમાન,
 કળા મહી ભરપૂર જણાયે પડતીમાં છે હિન્દુસ્થાન.
 વિદ્યા થકી વશુવંત થયાને સાહયળી સારી દેખો છો,
 અવિદ્યા મહી હિન્દ અથડાયે ઘણા જાત તમ દેખો છો;
 દેશ તણી દરકાર કરોને રાખો વિદ્યા તણું ગુમાન,
 કળામહી ભરપૂર જણાયે પડતીમાં છે હિન્દુસ્થાન.
 ભુલ થઈ પણ ભુલ સુધારો તિબેરીના શોખિલા,
 નહી છાતી પર નાણાં આવે મોજશોખના હોંશીલા.
 દેશ તણી બરબાદી થાતી હુન્નર વિનાના છે હેવાન,
 કળા મહી ભરપૂર જણાયે પડતીમાં છે હિન્દુસ્થાન.
 નજર આગળ દેખો કેવા યુરોપના છે નરનારી,
 વિદ્યા માટે પ્રાણજ અરપે દામ તણી કરે ખુવારી;
 માટે જાગે ખોલો શાળા શાળામાં મૂકો સંતાન,
 લગી લગી મનુ પાયે લાગે પ્રભુ બચાવો હિન્દુસ્થાન.

વિદ્યાપ્રાપ્તમશ્રુતે ।

વિદ્યા પ્રાપ્તિની ઉમદા તક !

શ્રી સમસ્ત ગુજરાત પૈસા ફંડ—અમદાવાદ.

તરફથી

આલતી ગુજરાતી તથા અંગ્રેજી મફત રાત્રિશાળાઓમાં
લગભગ બસા વિદ્યાર્થીઓ મફત અભ્યાસ કરે છે.

દિવસના મિલકુલ અભ્યાસ ન કરી શકે એવી સ્થિતિવાળા
અનેક વિદ્યાર્થીઓએ અધાપિ સુખીમાં આ રાત્રિશાળાઓનો તહેન
મફત લાભ લીધો છે, અને તેઓમાંના કેટલાક 'સેલ્સમેન' તરીકે,
કોમ્પાઉન્ડર તરીકે, કોમ્પેઝિટર તરીકે, ગુડસ ક્લાર્ક તરીકે, અને
ઉચ્ચ વ્યાપારી તરીકે ફતેહમંદ નિવડ્યા છે.

દિવસની પ્રવૃત્તિ યા કામના અનિવાર્ય બોળને લેઈને અભ્યાસ
નહિ કરી શકતા બાળકોને હમારી એજ નમ્ર વિનંતિ છે કે તેઓએ
પોતાની જાતને, પોતાના શેફને, પોતાના ધંધાને, અને પોતાના દેશને
વધુ ઉપયોગી થવા, તેમના લાભાર્થે આલતી આ શાળાઓમાં દાખલ
થવા મિલકુલ ઢીલ નહિ કરવી.

તહમે શા માટે આવી ઉમદા તક ગુમાવો છો ?

શું તહમને પશુથી હીન થવું ગમે છે ?

શું તહમને અંધાપાનું જીવન બહાલું છે ?

શાળાઓનાં ઠેકાણાં :—

(૧) ગુજરાતી તથા અંગ્રેજી મફત રાત્રિશાળાઓ, દરિયાપુર જીલ્લા-
સાવાડ મ્યુનિસિપલ વર્નાક્યુલર હાઈસ્કૂલ નં. ૨ તથા વર્નાક્યુ-
લર સ્કૂલ નં. ૯ ના મકાનમાં.

(૨) ગુજરાતી તથા અંગ્રેજી મફત રાત્રિશાળાઓ—દાદાભાઈ
નવરોજી લાયબ્રેરીના મકાનમાં પાંચકુવા-ચાર રસ્તા.

સર્વોત્તમ દાન એતો જ્ઞાન દાન જ !

માટે.....હાથે તે જ સાથે.

“કૃપણ પરમાર્થી સહુ જાશે, સત્ય કીર્તિ અમર થાશે !

હશે તેવું જગત ગાશે, સુચશગ્રાહી ગણાવોને !”

શ્રી સમસ્ત ગુજરાત પૈસા ફંડ,

અમદાવાદ.

